

ПЛАН ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА НАУЧНИТЕ ДАННИ
В БУРГАСКИ ДЪРЖАВЕН УНИВЕРСИТЕТ
„ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ“

УТВЪРДИЛ:

ПРОФ. Д-Р СОТИР СОТИРОВ
РЕКТОР

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящият план за управление на научните данни (Планът) уреждат условията и редът за създаване, обработване, съхраняване, защита, споделяне, архивиране и повторно използване на научноизследователски данни, създадени в резултат на научна и научно-приложна дейност в Бургаски държавен университет „Проф. д-р Асен Златаров“.

Чл. 2. Планът е елемент от системата за вътрешен контрол на университета и подпомага процесите по управление, отчетност, мониторинг, оценяване и акредитация на научноизследователската дейност.

Чл. 3. Планът имат за цел:

- осигуряване на проследимост и надеждност на научните данни;
- подпомагане прилагането на принципите на отворената наука;
- осигуряване на съответствие с нормативните изисквания и изискванията на финансиращите организации;
- подпомагане функционирането на системата за вътрешен контрол на университета;
- подпомагане процесите по оценяване, акредитация, отчетност и мониторинг на научноизследователската дейност;
- осигуряване на възможност за съхраняване, споделяне и повторно използване на научни данни при спазване на приложимите ограничения.

Чл. 4. Разпоредбите на Плана са задължителни за:

- академичния състав;
- изследователи, докторанти и студенти, участващи в научни изследвания;
- ръководители и участници в екипите на национални и международни проекти;
- административни и технически звена, участващи в управлението, съхранението и обработването на научни данни.

Глава втора ОРГАНИЗАЦИЯ И ОТГОВОРНОСТИ

Чл. 5. Общата координация по прилагането на Планът се осъществява от зам.-ректора по наука, проектна дейност и иновации.

Чл. 6. Дирекция „Дигитализация и дистанционно обучение“:

- осигурява техническата среда за съхранение на данни;
- подпомага архивирането и резервното копиране;
- прилага мерки за информационна сигурност;
- подпомага контрола на достъпа до научните данни.

Чл. 7. Ръководителите на проекти и научни екипи:

- организират събирането и съхраняването на данните;
- определят условията за достъп до тях;
- изготвят план за управление на научните данни, когато това се изисква от финансиращата организация или от вътрешен акт на университета.

Чл. 8. (1) При кандидатстване по проекти и програми, когато финансиращият орган изисква План за управление на данните (Data Management Plan), същият се изготвя от ръководителя на проекта по образец съгласно Приложение № 1 към настоящия план.

(2) Планът по ал. 1 се актуализира при необходимост съобразно изискванията на финансиращата организация и хода на изпълнение на проекта.

(3) Планът по ал. 1 се съхранява като неразделна част от проектната документация и може да бъде използван за целите на отчетността, мониторинга, вътрешния контрол и одита.

(4) Планът за управление на данните се представя на зам.-ректора по наука, проектна дейност и иновации в срок до 30 дни от започване изпълнението на проекта, освен ако финансиращата организация не е определила друг срок.

(5) Копие от плана се предоставя на Дирекция „Дигитализация и дистанционно обучение“ за осигуряване на техническа среда за съхранение, архивиране или защита на данните.

Чл. 9. Изследователите, преподавателите, докторантите и останалите участници в научноизследователската дейност носят отговорност за точността, пълнотата и проследимостта на създадените от тях научни данни.

Глава трета

УПРАВЛЕНИЕ НА НАУЧНИТЕ ДАННИ

Чл. 10. (1) Управлението на научните данни се осъществява в съответствие с:

- Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета „Общ регламент за защита на данните (GDPR)“;
- Директива (ЕС) 2022/2555 на Европейския парламент и на Съвета от 14.12.2022 г. относно мерки за високо общо ниво на киберсигурност в Съюза (Директива МИС 2);
- Етичен кодекс на Бургаски държавен университет „Проф. д-р Асен Златаров“;
- вътрешни нормативни актове.

(2) Научните данни се управляват през целия им жизнен цикъл, включително:

- създаване и събиране;
- обработване;
- документиране;

- съхраняване;
- споделяне;
- архивиране;
- последващо използване или унищожаване при наличие на нормативно основание.

(3) Научните данни се съхраняват за минимален срок от пет години след приключване на проекта или публикуването на резултатите, освен ако не е предвидено друго по договор или закон.

(4) Ограничения за предоставяне на научни данни съобразно регламентите на Плана се прилагат при лични данни, търговска тайна, договорни ограничения, защита на националната сигурност и обществения интерес и други законово обусловени интереси.

Чл. 11. Когато е приложимо, научноизследователските данни се придружават от описание, метаданни и друга информация, необходима за тяхното идентифициране, разбиране и използване.

Глава четвърта СИГУРНОСТ И ДОСТЪП

Чл. 12. Научните данни се съхраняват по начин, гарантиращ тяхната цялост, наличност и защита от неразрешен достъп.

Чл. 13. Достъпът до научните данни се определя съобразно:

- характера на данните;
- изискванията на финансиращата организация;
- защитата на личните данни;
- защитата на интелектуалната собственост;
- приложимите нормативни ограничения.

Глава пета ОТВОРЕНА НАУКА И СПОДЕЛЯНЕ НА ДАННИ

Чл. 14. Университетът насърчава прилагането на принципите за откриваемост, достъпност, съвместимост и повторна използваемост на научните данни (FAIR - Findable, Accessible, Interoperable, Reusable), доколкото това е допустимо от закона, договорните условия и естеството на данните.

Чл. 15. Научни данни могат да бъдат предоставяни чрез институционални, национални или международни хранилища и платформи за научна информация, когато това е приложимо.

Глава шеста МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ

Чл. 16. Мониторингът по изпълнението на настоящия план се осъществява в рамките на системата за вътрешен контрол на университета.

Чл. 17. За целите на мониторинга могат да се извършват проверки относно:

- наличието на научни данни и придружаваща документация;
- спазването на изискванията за съхранение и защита;
- наличие и актуалност на План за управление на данните, когато такъв се изисква от финансиращата организация;
- изпълнението на изискванията на финансиращи организации;
- осигуряването на проследимост и надеждна одитна пътека.

Чл. 18. Информацията по настоящите правила може да се използва за целите на институционалната отчетност, оценката на научноизследователската дейност, процедурите по акредитация и дейностите по вътрешен и външен контрол.

Заключителни разпоредби:

§1. „План за управление на данните“ е документ, който описва начина на събиране, обработване, съхраняване, защита, споделяне и архивиране на научноизследователските данни в рамките на конкретен проект или научно изследване.

§2. По смисъла на Плана:

– „*Научноизследователски данни*“ представляват всякакъв вид информация, която се създава, събира, регистрира, обработва или използва в хода на научноизследователската дейност. Към тях се отнасят и данни, получени от лабораторни, експериментални, теренни, технологични и инженерни изследвания; информация, генерирана в резултат на технологични процеси, производствени системи, енергийни и електромеханични съоръжения; данни, свързани с опазването и възстановяването на околната среда, устойчивото използване на природните ресурси и развитието на биотехнологични процеси; числови модели, алгоритми, програмни продукти и данни от автоматизирани системи и измервателни устройства. Към научните данни се включват също изображения, микрофотографии, техническа документация и чертежи, статистически масиви, аудио- и видеозаписи, метаданни и съпътстваща документация, както и първични и вторични данни в суров или обработен вид. За такива се считат и данните, получени чрез компютърно моделиране, симулации и други изчислителни методи, както и информацията, която е в основата на научни публикации, доклади, разработки и постигнати научни резултати. В тази категория попадат и всички други данни, създадени или използвани при осъществяването на фундаментални, приложни и научно-приложни изследвания в Университета. Научноизследователските данни могат да съществуват в различни цифрови формати – числови, текстови, графични, аудио, видео и други. Когато е възможно, следва да се

използват формати, базирани на отворени стандарти, които осигуряват дългосрочно съхранение, достъпност и съвместимост между различни информационни системи.

– „*Метаданни*“ са систематизирана информация, която служи за идентифициране, описание и управление на научните данни, като съдържа сведения за техния произход, съдържание, структура, формат, условия за достъп и изисквания за тяхното съхранение, споделяне и повторно използване.

– „*Отворен достъп до научни данни*“ представлява предоставяне на научните данни по начин, който позволява свободното им намиране, достъпване, използване, споделяне и повторно използване от заинтересованите страни, при спазване на принципа „възможно най-отворено, ограничено само когато е необходимо“ (as open as possible, as closed as necessary). Ограничения могат да бъдат налагани единствено когато това е необходимо поради правни, етични, договорни или други обосновани съображения, като условията за достъп и лицензиране са предварително ясно определени.

– „*Чувствителни данни*“ представляват информация, чийто достъп, използване или публично оповестяване подлежи на ограничения поради наличие на лични данни, поверителна търговска информация, договорни задължения за конфиденциалност, съображения, свързани с националната сигурност, опазването на околната среда и природните ресурси, както и други законово защитени права и интереси.

§3. Образецът на Приложение № 1 е неразделна част от Плана за управление на данните.

§4. Планът за управление на научните данни в Бургаски държавен университет „Проф. д-р Асен Златаров“ се приема от Академичния съвет и влиза в сила от датата на приемането му.

Настоящият План за управление на научните данни в Бургаски държавен университет „Проф. д-р Асен Златаров“ е приет от Академичния съвет с Протокол №62/18.06.2026 г.

Технически секретар:

/доц. д-р Петя Стефанова/

Секретар:

/доц. д-р Полина Милушева/